

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. De aliquibus difficultatibus & dubiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

ad id promoueri, non maior 14. annis, licet minor 25. non est incapax beneficii, nec debet per se ipsum deseruere L. apud allegacione 35. §. 116. maxime, quia testator alternatiue locutus est de presbytero, seu capellano, & fuit allegata declaratio S. Congregationis in causa P. Loren. & maxime stante obseruantia iuxta hoc, cum illi mi presentati non essent sacerdotes, & ad iudicandum qualitas beneficii, vltimus status inspicitur, Dec. con. fil. 126. & de presenti statu presumitur in preteritum, maxime ubi adest probabilis causa ita presumendi, Alciatus de presumptionib. reg. 2. presumpt. 26. & c.

72 Hæc inquam decisio mihi non placet, nam in illis verbis, quod possent eligere vnu presbyterum, siue capellanum, dictio, siue, stat expositiue & declaratiue, vt per Zerolam & Zechum sup. relatos, num. 59. & 60. quod in casu istius decisionis clarius apparet, ex quo in fundacione prius fuerat dictum, quod eligatur vnus presbyter honestus & idoneus, & c. Et vna pars scripturæ declarat aliam, l. qui filius, ff. de legatis. 1. Nec suffragatur d. obseruantia & status vltimus, nisi esset legitime præscriptus, vt in d. F. resolutum.

73 Vnde etiam si in fundacione capellanæ cauetur quod præsentetur sacerdos proximior de parentela, si inueniatur alias clericus, si tempore præsentationis fuerit aliquis sacerdos, ille debet præsentari, licet sit remotior, & erit præferendus, etiam si postea ante institutionem alter proximior esset sacerdos. nam debet attendi tempus præsentationis, Perez de Lara lib. secundo cap. 9. numero 59. vt ex superioribus apparet, & ex decis. Rotæ in causa Tarracönen. beneficij. 9. Decemb. 1580. coram D. Seraphino, quæ sic ait. Fuit resolutum, ambus descendentiis esse bene probatis. Na quæcumque ad descendentiā Iacobi nulla prorsus adest dubitatio, quantum ad descendentiā Gabriëlis, ea quoque est bene probata, nam quod controuertitur an primus Berengarius sit filius Bernardi, secundi facile soluitur: primo enim adest testamentum Bernardi, qui inter ceteros instituit Berengarium in filium suum, & licet sit vnicum instrumentum, tamen coadiuuatur, quia Berengarius Ortomedæ, & ipse fecit testamentum, & instituit Berengarium filium suum: & ita habemus duos, quæ faciunt mentionem de Berengario: & licet in secundo non dicatur Berengarius filius Bernardi, tamen cum dicatur Berengarius Ortomedæ, & sic concurrant duæ demonstrationes, satis dicitur probata idemitas: & idem est de sequentibus gradibus. Hoc supposito subintrat alia difficultas, quisnam eorum sit præferendus, & licet Iacobus pretendat se esse præferendum, cum descendat per lineam masculinam, Gabriel vero per feminæ, tamen hoc fundamentum non placuit, ex dictis per Castrensem, l. 1. numero 4. C. de conditionib. infertis, & ex notatis per Doctores, in cap. nouit, de iudiciis: quia quando non est habenda ratio conseruationis agnationis, semper comprehenditur masculus ex femina, Socinus l. Gallus, §. nunc de legen. 8. de liberis & posth. & alij ibi, tunc enim habet locum textus lege prima. Cod. de condi. infertis, & leg. Lucius de heredibus instituendis, & hoc per subsequentiem obseruantiam declaratum fuit, ex quo fuerunt postea præsentati, & instituti descendentes ex femina, Aim. conf. 118. numero secundo Præterea cum in fundacione mādetur, vt præferatur & institutur presbyter, si inueniri poterit sin minus clericus, & Gabriel esset presbyter tempore præsentationis, Iacobus vero clericus tantum cessat d. f. ultas, quia attenditur tempus præsentationis & institutionis, cap. si ex eo tempore de rescip. in 6. Sarnen. de non tollendo, q. 1. n. 10. & ita fuit alias ten-

tum in vna Parment. iuris patronatus, coram R. Domino Blancheto de anno 1573. Quæ de mala fama obiciuntur, colliguntur ex rebus pro eo examinatis, concurrentibus etiam presumptione, quæ ex institutione per ordinarium de eo facta oritur: cætera ex de quibus colliguntur.

§. 1.

De aliquibus difficultatibus & dubiis.

¶ Sed est difficultas, ¶ an capellania sit sacerdotalis sex eo solo, quod habeat onus celebrandi annexum, vt quia fundator disposuit, quod capellanus celebret, seu debeat celebrare tot missas, vt est ordinarium.

In quâ difficultate est prima sententia esse sacerdotalem actum, ita vt non possit promoueri, nec ad eam præsentari nisi actu sacerdos, nam eo ipso, quod fundator vult, quod capellanus debeat missas celebrare, videtur voluisse præsentandum esse sacerdotem, vt illas possit celebrare. Ita Barbacian conf. 33. scripsit Psalmista l. 2. quem sequuntur Lamber. dist. quæst. 7. artic. 27. D. la. & Perez in lege prima tit. sexto lib. 1. or. dinament. glossa secunda ad finem, vers. notabile etiam est dubium, Ios. Gutierrez, conf. 1. numero. 11. & conf. 2. num. 13. Quæst. ad aduocatas, lib. 4. Ecclesiast. nu. 67. a. Man. d. 13. quæst. regularium, 2. to. q. 122. ar. 2. ad finem & videtur tenere Beronius, conf. 5. numer. 14. vol. 1. Et ¶ procedit etiam si fundator dicat, quod præsentetur capellanus, qui per se, vel per alium debeat celebrare, secundum Barbacian supra, & Lamber. d. q. 7. ar. 28. & Ioan. Gutierrez sup. ¶ Secunda ¶ sententia est, capellaniam per onus celebrandi iniunctum esse sacerdotalem, non tamen actum & contemporaneæ, sed solum aptitudinis, & ideo non oportere, quod præsentandus sit actu sacerdos, sufficere quod sed sit in æ. ar. legitima ad sacerdotium, licet non habeat nisi primam tonsuram, iuxta dicenda infra c. 3. Ita cum Ferrero d. conf. 305. tenet D. Spino d. gloss. 4. n. 68. & hoc idem videtur velle Abbas in cap. dilecto n. 3. de præbendis, quem pro prima sententia citat Io. Gutier. supra, dum ait, quod possunt dici sacerdotales illæ præbendæ, quæ habent onus celebrandi annexum: facit capitulum ei cui, de præb. lib. 6. & clarius in d. Clem. vt ij qui nu. 7. sequitur Zuallos, quæst. 693. ex num. sexto etiam si fundator dicat, quod præsentetur presbyter, nisi aliter expresse esset dispositum à testatore, dicendo, quod præsentetur sacerdos qui celebret missas, & non etiam si sit in minoribus, & ætatis legitime. Sequitur etiam Parlad. differ. 120. a. n. 14.

Et hanc ¶ secundam sententiam tenuit Rota in d. Rom. capellanæ 19 Martij. & 14. Nouembr. 1586 coram Illustrissimo Pamphilio, vt in decisionibus sequentibus.

14. Martij 1586.

Domini concorditer resolverunt in capellania sanctorum Laurentij & Antony, de qua agitur, non requiri, quod præsentatus sit actu sacerdos, dummodo sit talis, quod infra annum possit promoueri: licet enim quando annexus ordo, requiritur in ipso actu præsentationis, ut si dicatur, quod præsentetur sacerdos, vel capellanus qui missam celebret, vel alia verba de necessitate respicienda ipsi tempus præsentationis, requiratur, quod de eo tempore sit actu

CAP. I. DE CLERICATV ET ORDINE.

fit actus sacerdos, quia qualitas iuncta verbo intelligitur secundum tempus illius, Abbas in c. cum in cunctis §. inferiora sub nu. 10. & Decius in 12. de electione, Vital. in Clem. 2. §. in illa n. 16. post Imolam, vol. 1. de eate & qualitate, Paris. conf. 50. n. 12. cum seq. libro 4. Nihilominus, quando verba foundationis non respiciunt actum presentationis, sed potius illius prosecutionem, tunc sufficit, quod presentatus sit sacerdos habitu licet non actu, Abbas d. §. inferiora n. 10. & ibi Dec. 22. Imol. & Vital. vbi supra. Et alias fuit per dominos resolutum die 20. Novembr. 1573. coram bone memoria Cota in causa Romana capellania de Capesuchis: & facit, quia regulare est in beneficiis sacerdotibus sufficere solum habilitatem ad sacerdotium, c. 2. cum ibi notatis de institutione lib. 6. c. 6. si pro clericis, vbi Francus, Gemin. & alij de præbendis eodem lib. Innocentius in d. capit. cum in cunctis §. inferiora, & ibi Abbas & Decius, Rom. conf. 325. n. 1. Decius conf. 122. sub nu. 2. Rolan. conf. 47. n. 59. lib. 1. unde cum in presenti casu inspectis verbis foundationis capellania, non sit habitus respectus ad ipsum tempus presentationis, sed potius ad tempus post institutionem, cum dicatur pro sustentatione vniuersi clerici, qui eidem capellania in diuini deseruiat. Et inferius, quod beneficium pro tempore obtinentes certas missas qualibet hebdomada celebrare debeant, &c. Quæ omnia respiciunt prosecutionem ipsius presentationis, & tempus post institutionem, concludendum est sufficere, quod presentatus sit sacerdos habitu, licet non actu, vt in d. Romana capellania dictum fuit. Non obstant in contrarium allegata, quia loquuntur quando verba foundationis respiciunt ipsam presentationem, & ita loquitur Barbacia conf. 33. 2. dub. num. 8. libro 2. vbi testator dixerat, quod capellania conferretur presbytero, & ita debet intelligi Lamber. qui Barbaciam sequitur, de iure patron. part. 1. libro 2. q. 17. art. 25. & sequenti, & Rochus verb. honorificum. q. 41. sub numero 21. qui exemplificat quando dictum fuit, quod presentaretur sacerdos, vel capellanus qui missas celebrat, & Decius conf. 127. sub num. 5. vbi in fundatione canebatur, quod presentaretur presbyter, & in istis terminis procedit decisio facta coram R. P. D. Blancheto in causa Parmen. iuris patronatus, sub die 8. Iunii de anno 1573. & alia facta coram R. P. D. Orano in causa Firmana iuris patronatus, die 26. Novembris 1582. & ita domini unanimiter resoluerunt.

In eadem t. coram eod. 14. Nouem. 1586.

Fuit resolutum non constare de sufficienti ætate domini Pauli, ita quod potuerit presentari ad capellaniam, de qua agitur, licet enim domini admittant, ex testibus probari clericum de tempore presentationis attigisse 24. annum per quatuor menses, dixerunt tamen hanc ætatem non sufficere, quia cum illa capellania, vt fuit resolutum, habeat annexum ordinem sacerdotalem, saltem aptitudine, seu habitu, debet presentatus tempore presentationis esse in ea ætate, quam annexus ordo requirit, & sic attigisse 25. annum iuxta Clemen. vltimam de ætate & qualitate. Ita notat gloss. in cap. ei cui, in verbo, ætate de præbendis in 6. quam omnes sequuntur, Ioan. Andr. n. 1. qui licet dicat hanc opinionem non modicum rigoris habere in eo, qui est ita proximus ætati legitime, quod ante aduentum priorum temporum ordinandus inchoasset 25. annum, adeo quod ob defectum ætatis non impediretur, quominus in illis proximis temporibus posset fieri sacerdos, subdit tamen nimis presumptuosum esse hoc assertum dicere, & conditoris esse & non g. osatoris huic æquitati providere. Idem notat Butr. ibi numero

duodecimo, Franc. numero 13. Gemin. numero decimo & alia gloss. in cap. si eo tempore, & ibi Franc. numero 10. de rescript. in 6. Abbas in cap. cum in cunctis §. inferiora numer. 10. vbi quod annus non datur ad complendam ætatem, sed vt is, qui tempore presentationis est legitime ætatis quanto citius, statim tamen temporibus se promoueri faciat, & ibi Decius gloss. 4. notat, & n. 11. de electione, Roma. conf. 35. nu. 1. Rochus de iure patronatus, verbo honorificum, nu. 23. Lamber. li. 2. p. 1. q. 7. art. 29. sub n. 4. late Rolan. conf. 47. sub n. 59. lib. 1. qui alios allegat, & ita domini concluderunt.

Eandem sententiam t. videtur tenuisse Rot. in d. Lucana capellania 4. Decembr. 1595. coram Domino Gipsio, in qua fuit dictum: Quod quando verba respiciunt actum presentationis, scilicet presentetur presbyter, tunc presentandus debet esse actus sacerdos: si vero verba presbyterum significantia prosecutionem presentationis respiciunt, vt scilicet presentetur qui celebrare teneatur, tunc satis est, quod sit habitus presbyter, quamuis non sit actus, &c.

Tertia sententia t. est, quod prima sententia procedit in fundatione laici, secunda vero in fundatione personæ Ecclesiasticæ, ita lo. Gutier. d. consil. 1. numero 18. in additione vltimæ editionis, ex Lamber. dict. qu. 7. artic. 29. num. 3. & Ferret. d. consil. 305. cuius opinionem ita saluatur & intelligitur, sequitur Agor 2. p. lib. 6. c. 24. q. 3. & 4.

Sed reuera t. quantum ad hoc non videtur esse differentia inter fundationem personæ Ecclesiasticæ, & laici: nam si in fundatione laici illa verba important, quod sit sacerdotalis actus, idem etiam importabunt in fundatione personæ Ecclesiasticæ, & e contra, si in fundatione personæ Ecclesiasticæ non important, quod sit sacerdotalis actus, sed aptitudine. Idem erit in fundatione laici: nam hic attendenda sunt verba foundationis & eorum vis. Nec t. Lamb. d. art. 29. n. 3. facit istam differentiam, sed solum facit differentiam, quatum ad derogationem fundationis per clausulas generales gratiæ, non obstantibus iuxta Collectorem, dec. 1. de præbendis in nouis, de quo infra a numero 116.

Quarta sententia t. vera & tenenda est, capellaniā non esse sacerdotalem, nec actus, nec aptitudine ex eo, quod in fundatione dicatur capellanum debere celebrare missas, seu diuina officia, sed posse prouideri simplici clerico 14. annorum.

Et ratio t. est, quia nisi expresse videatur, quod per seipsum hoc agat, satis censetur prouisum voluntati fundatoris, si per alium celebrare faciat: nec requiritur personalis residentia, ex quo sumus in beneficio simplici, in quo ex generali consuetudine non requiritur residentia, vt supra dictum est 3. par. capit. secundo a numero 3. Lapis allegatione 36. seu 35. numero 2. & 4. & allegatione 116. & 117. numero 2. vbi Mando. Felin. in cap. cum omnes de constitut. sub numero 32. & ibi Dec. 2. lectura numero 55. Millis in repertorio verbo beneficium simplex, Ferretus conf. 112. Oueda de incompatibilitate beneficiorum 2. par. i. num. 1. Zerol. in praxi Episc. verb. beneficium §. 7. i. 2. & 3. concl. 8. concl. principalis, Zech. de repub. Eccl. d. t. de beneficiatis num. 4. vers. ad diuiscendum vero, Emanuel Sa ex congregatione Concilij verb. beneficium, nu. 28. & verb. residentia numer. 10. Agor 2. par. libro 3. c. 8. quæst. 5. ad finem, dicens nunc consuetudine receptum esse, vt capellani simplex tantum beneficium habentes liberi sint ab obligatione residendi: hoc tamen locum habere in his capellanis, quibus nullum præceptum resi-

SEPTIMA PARS, DE BENEFICIIS,

dendi est impositum ex peculiari ipsarum institutio-
ne, vel privilegio, vel statuto, vel consuetudine spe-
ciali, &c. *Azued. conf. 20. à nu. 4. qui in fine ponit de-
clarationem Parm. adductam n. seg. Gratian. dec. 155. &
nouissime Perez de Lara de annu. & capel. li. 2. c. 7. n. 7.
& c. 8. n. 42.*

87 Et sic t̄ censuit S. Congregatio Concilij in vna
Parment. his verbis. *Episcopus non potest cogere obtinen-
tem capellaniam, ut ipsemet celebret, licet in eius fun-
datione disponatur quod rectores celebrent: nam istis o-
neribus missarum recte per substitutum satisfiat. Alia.
Habens capellaniam non tenetur promoueri ad sacer-
dotium, nisi in fundatione cautum sit, ut capellanus per
se ipsum missas celebret: sed debet curare, ut per alium
missæ in illa celebrentur. Neque erit satisfactum oneri, si
missæ in alia Ecclesia celebrata erant: nec personalem
residentiam requirit, nisi aliter in fundatione cautum
esset. Et in vna Aquilana ait: Capellani, qui in eorum
capellaniis residentiam requirentibus personalem inser-
uunt per substitutos, non sunt cogendi ad personaliter re-
sidentiam, antequam inspiciantur verba fundationum
dictarum capellaniarum.*

88 Et fuit t̄resolutum per Rotam in vna Brixien. ca-
pellaniæ 2. Martij 1598. coram D. Tita. *Quod capella-
nia non requirit personalem residentiam, nisi fundator
iussit, quod capellanus per se ipsum inseruire teneatur.
Lap. alleg. 36. quia ex generali consuetudine beneficia
simplicia personalem residentiam non requirunt: & li-
cet id non procedat, ubi liquido constat de particulari
consuetudine in contrarium, ad consi. 170. libro secun-
do cum aliis, tamen ad eam probandam non sufficit pro-
bare prædecessores resedisse, & per seipsos inseruisse,
cum finis in materia facultativa: sed quod id fecerint
coacte, & non voluntarie. Quod satis difficile erit, iuxta
notata in capit. cum Ecclesia Sutrina, de causa pos-
sess. &c.*

89 Vnde apparet t̄ falsum esse, quod ait Nauarr. *conf.
6. n. 3. de clericis non resid.* quod verbum, interfit, can-
tet, vel seruiat in fundatione capellaniæ positum, tan-
tum importat, quantum verbum, resideat: quod in-
telligitur de residentia personali: nam licet verum
sit de verb. interfit, vel assistat, non tamen de verb.
candet, vel seruiat, nisi aliunde id colligatur, ut appa-
ret ex declarationibus adductis n. 87. & 93. & aliis alle-
gatis. Vnde etiam non videtur verum, quod dicit
Agor 1. part. lib. 10. c. 24. g. 7. ad fin. & cum eo Perez de
Lara lib. 2. c. 8. n. 43. quod si fundator capellaniæ di-
xerit, volo quod presbyter ad hanc capellaniam ele-
ctus sacris operetur quotidie, tunc persona sacerdo-
tis censetur electa, ita ut per se ipsum debeat cele-
brare, quia verba diriguntur ad personam. Quod est
contra dictas declarationes, & alia allegata quæ lo-
quuntur etiam ubi verba diriguntur ad personam.
Placet tamen quod dicit idem Perez de Lara d. lib. 2.
c. 7. num. 6. quod capellaniæ habent residentiam per-
sonalem, quando ultra missarum celebrationem ha-
bent onus adiuvandi curatum in cantando, & aliis si-
milibus: & ubi imponitur interessentia, seu assi-
stentia, & residentia chori, censetur iniunctum
seruitium personale, non solum chori, sed etiam
missarum.

90 Addo quod t̄ appellatione clerici venit simplex
clericus primæ tonsuræ, cap. 1. 21. dist. 6. off. & DD.
in cap. 2. de præbend. l. 1. in fine, & ibi Gregor. ni. 6. par.
1. Abb. in rubr. de vita & honestate clericorum, Austerius
in repetitione Cle. 1. de officio ord. in prin. nu. 1. Rebuff. de
congrua numero 19. Lambert. dicta quæst. 7. artic. 2. Cal-
dus Pereira in dist. 1. si curatorem habet n. 3. verb. laus n.

104. Mendez de Castro in l. cum oportet, C. de bonis
quæ liberis num. 166. & Zauallus 9. 524. ad finem, di-
cens notabile, & ad causas capellaniarum, in quibus
clerici generaliter vocantur: quod est intelligendum
de clericis primæ tonsuræ, & Carillo in itinere ord.
sect. 7. n. 28.

Et hanc quartam t̄ sententiam videtur tenere Ze-
rola d. 9. 7. 4. & 5. concl. 8. conc. princip. ubi ait, in capel-
lania requirente missarum celebrationem simplici-
ter posse beneficiari clericum, qui non sit actu sacer-
dos, cum possit per alterum deferuire. Et Marc. An-
ton. Gen. d. cap. 24. num. 11. dicens notandum, quod si
testator mandauit, quod eligatur capellanus sacer-
dos, tunc sacerdos eligi debet, & secus si dixerit, quod
capellanus celebret, nam tunc potest huic oneri mis-
sarum satisfieri per substitutum, cum non sit electa
industria persona, & qui per aliū facit, per se ipsum
facere videtur, Lap. d. alleg. 116. & 117. & quod ita
censuit S. Congreg. ac prout potest conferri non
sacerdoti: & quod ita debet intelligi Lamber. d. art.
27. Tenet etiam hanc quartam sententiam Gratian.
d. dec. 155.

Et hæc quarta t̄ sententia est in terminis approba-
ta per S. Congregat. Conc. ut apparet ex declaratio-
nibus sequent. super cap. 5. sess. 25. de ref. Prima, *Potest
conferri simplici clerico capella habens onus celebrandi
missas, nisi in fundatione cautum sit, ut per se ipsum ce-
lebrei. Secunda, Stante fundatione capella cathed. Pi-
stor. sub his verbis testatoris, quod capellanus debeat ce-
lebrare diuina officia, die, nocte, quæque, sicut ceteri capellani
faciunt, Dubitatur, verum capellanus iste debeat esse pres-
byter, Congregat. Concil. censuit, ex istis verbis positis in
fundatione huius capella, non censerī necessario quod
capellanus debeat esse presbyter. Quæ declaratio habe-
tur etiam in declaratione Abulen. infra adducta nu-
mer. 99.*

Qua t̄ declaratione Pistor. attenta, Rota in d. Ro.
capel. 2. Ianuarij 1589. coram Do. Pamphilio mutauit
sententiam, & recessit a resolutis, amplectendo hanc
sententiam, ut apparet ex ipsa decisione, quæ sic se
habet: *Domini attenta resolutione illustrissimorum Do-
minorum, S. Conc. interpretum in causa Pistor. quod præ-
sentandus non debeat esse presbyter, ex eo quod in fun-
datione dicatur capellanus debere celebrare diuina of-
ficia, quia iuxta allegat. Lapi 36. nisi expresse caneatur,
quod per se ipsum hoc agat, satis censetur prouisum vo-
luntati testatoris, si per alium diuina celebrari faciat: ad
reg. qui per alium, &c. & tradit Card. in cap. de multa
in fi. vers. quanto, &c. de præb. recesserunt a resolu-
tis in hac causa, & dixerunt capellaniam non esse sacra-
dotalem, quia ex verbis fundationis non astringitur ca-
pellanus ad deseruiendum capelle in diuinis, & missam
celebrare per se ipsum: & cum finis in beneficio simpli-
ci, in quo ex quadam generali totius orbis consuetudine
non requiritur residentia, ut post Cardin. tradit Imol.
in cap. fin. numero nono de cler. non residen. sufficit
quod deseruiatur per substitutum, ad not. in cap. super
eo de præb. in 6. Lap. alleg. 36. sub numero 4. & al-
leg. 117. sub numero secundo, Cardin. d. cap. de multa
in fin. Dec. cap. cum omnes 2. lect. de constitut. cum
aliis allegatis. Non obstat, quod in hoc casu verba fun-
dationis videantur directa in personam ipsius capellani,
cum dicant, quod beneficium pro tempore obtinens cer-
tas missas in qualibet hebdomada, in eadem capella ce-
lebrare deberet, quia illa non respiciunt actum ipsum
celebrationis missarum ab ipso met capellano: sed potius
sunt posita ad denotandam obligationem, & onus, quod
ipsa testatrix capella imponebat: & sufficit quod onus
non*

non sit ita impositum capellano, quod per alium explere non possit, quia alias cum a iure personalis residentia non requiratur, poterit per alium inferuire, ex præallegatis: ultra quod in casu resolutionis Congreg. verba erant directa ad capellanum, prout etiam in casu allegationis Lapi, ubi testator mandauit dimidiam suorum bonorum presbytero eligendo dari pro celebrandis missis. Quod dicitur in casu dec. Pistor. non fuisse factam mentionem celebrationis missarum, sed tantum diuinorum, tollitur per rationem deseruire per alium, quæ militat utroque casu: & eo magis venerunt Domini in hanc sententiam, quia concurrens inens foundationis, quæ colligitur ex præsentatione ab ipsomet facta de Hieronymo de Longonibus, qui huic capella deseruiuit per substitutum. Paris. conf. 56. n. 19. lib. 4. & postea fuit fere semper possessa a simplicibus clericis, qui missas per alios fecerunt celebrari, l. si de Intentione. ff. de legib. Aim. conf. 101. cum similibus.

Eandem sententiam tenuit Rot. in d. Foral. supra adducta numero 66. & in d. Lucana capellanæ 17. Decembris 1593. supra relata numero 71. & in vna Cæsaraugustana beneficii 4 Maij 1594. coram Domino Mantica, 4 in qua fuit resolutum, quod in capellanis ad quam testator, seu fundator vocat consanguineos, & in pari gradu vult præferri magis idoneum scientia, doctina, & moribus, præferendus est ex duobus presentatis in pari gradu is, cui ordinarius fecit institutionem, qui præsumitur magis idoneus iuxta dispositionem testatoris: nam in his multum præsumitur pro ordinario, Concil. Trident. sess. 24. cap. 18. verif. peracto. Et fuit resolutum in pluribus causis, & accedebat, quod ille præsentatus fuit ab omnibus patronis, alter vero à duobus tantum, qui cum sint nominati, nomine collectiui, habent tantum unam vocem. Felinus in cap. pastoralis de rescrip. numero 9. Iaf. in l. iuris gentium, §. fin. ff. de pactis numero 13. Abb. conf. 57. prima p. & Dec. confil. 122. Selua de benef. 2. p. qu. 17. n. 5. Roch. verb. ipse velis q. 3. Lamber. 2. p. lib. q. 1. ar. 28. Prob. ad Monach. in rub. de iure patr. in 6. à n. 15. Crescen. dec. 3. & 4. de iure patr. & Rota dec. 408. i. par. diuer. Accedebat etiam, quod ille erat consanguineus per lineam masculinam, alter vero per femininam: unde ceteris paribus est præferendus. Nec obstat, quod alter esset actu sacerdos, & sic præsumatur magis idoneus. Lamb. i. par. 2. lib. q. 7. ar. 27. 28. & 29. quia hoc cessat stante iudicio ordinario, iuxta dicta. Nec etiam obstat capellanum debere esse sacerdotem, cum deberet celebrare, quia cum non requiratur sacerdotium in actu presentationis, non est sacerdotale beneficium, ut fuit resolutum in d. Romana capellanæ coram D. Pamphilio, & pluribus aliis causis, &c.

Et dictam quartam sententiam tenet post hæc Gonzalez ad reg. de mensibus gloss. 5. ex numero 72. dicens, ita etiam nouissime resolutum in Tirafonen. capelle 9. Iunij 1603. coram Do. Sacrato. ubi etiam fuit adducta alia ratio, quod prædicta verba, *Qui celebret tot missas*, non respiciunt factum ipsum celebrationis ab ipsomet capellano, nec obligationem sacerdotis, potius sunt posita ad denotandum obligationem, & onus, quod ipse fundator capellanæ ponebat: & sufficit quod onus expresse non sit ita impositum capellano, quod per alium explere non possit: & ideo cum capellaniam sit beneficium simplex, in quo ex generali totius orbis cōsuetudine nõ requiritur residentia, resultat sufficere quod feruiat, & missas dicat per substitutum, &c. Et numero 44. ait, quod ista opinio est sine difficultate amplectenda, cum tam S. Concilium Trident. Congr. quam Rota multoties illam cano-

nizauerit. Tenet etiam dictam quartam sententiam Pres. de Aug. in append. ad summam Bullary 2. pari. verb. seruitium capellaniam pag. 607. citans Gonzalez supra, & adducens declarationem Parmen. supra positam, nu. 87. & Pistorien. positam num. 93. Et nouissime eandem quartam sententiam tenet Perez de Lara lib. 2. c. 5. numero 8.

Et t. quod quando testator mandauit præsentari presbyterum, seu rectorem causa celebranda missas, beneficium non dicitur sacerdotale, fuit tentum in vna Firmana altaris 5. Decembris 1594. infra relata 10. par. cap. secundo, numero 37. Quæ tamen resolutio difficultatem patitur ex supra dictis nu. 72.

Vbi vero t. in fundacione caueretur, quod per se ipsum deberet celebrare, seu quod deberet personaliter deseruire, aut quod resideat: quod verbum secundum vulgarem modum intelligendi intelligitur de residentia personali. Nauar. d. conf. 6. numer. 2. de cleric. non resid. de quo supra n. 89. tunc procederet secunda sententia, ex Rebus. in d. repet. cap. extirpanda, §. qui vero 2. notab. & aliis supra citatis, & Gonzalez supra à n. 100.

Et t. ita censuit Sacra Congregatio Concilij anno 1604. ad instantiam agentis Episcopi Abul. vt in sequenti declaratione, quam vidi authenticam ad 23. Stante decreto S. Concilij Trident. cap. 5. sess. 25. infra scripte dubitationes oriuntur, quæ ad instantiam agentis Reuerendissimi Episcopi Abulens. per S. Congregationem Illustrissimorum Cardinalium Concilij Tridentini petuntur declarari, stante fundacione capella in Ecclesia cathedrali, sub his verbis testatoris, quod capellanus debeat celebrare diuinâ officia, die, notique dubitatur, virum capellanus iste debeat esse presbyter. Secundo, si ex fundacione cautum sit, ut capellanus per se ipsum celebret missas capellaniam, an possit ista capella conferri simplici clerico. Tertio, an capellaniam, cui est annexa cum onus duarum missarum in hebdomada per proprium rectorem celebrandarum, dicatur sacerdotalis, & non possit conferri clerico 14. annorum. Quarto, an si de consensu patronorum possit dispensari cum minori 25. annorum ad capellam simplicem obtinendam, ad quam ex fundacione est presentandus sacerdos. Ad primum Congregatio Concilij respondit ex his verbis non inferri, ut capellanus debeat esse presbyter. Ad secundum & tertium, posse quidem conferri simplici clerico, in ea tamen ætate constituto, ut intra annum ad sacerdotium promoueri queat, nisi alias essent verba in fundacione posita, quæ requirerent obtinentem tempore collationis esse actu presbyterum. Ad quartum, hanc dispensandi facultatem Episcopis post Concilium non competere. P. Aemil. Cardin. S. Marcelli.

Et ita procederet t. dict. resolutio in causa Lucana capellanæ 4. Decembris 1595. supra relata numero 81. Et ita etiam videtur accipienda decisio in causa Abul. capellanæ de Crebreros 12. Nouemb. 1599. coram Do. Seraphino, in qua aliqui ex dominis existimabant ius patronatus esse sacerdotale, & ideo debuisse præsentari sacerdotem, vel saltem constitutum in ea ætate, ut posset fieri sacerdos, vt in sequenti decisione, Fuit t. resolutum, Francisco non posse ad iudicari capellaniam, de qua agitur: nam presentatio de eo facta nullius est momenti, cum emanarit à fratre Didaco de Valdes, quem etsi admittimus à Magdale-na descendere: tamen cum esset professus in monasterio S. Dominici in Indis ordinis B. Mariae de Mercede redemptionis captiuorum, totum ius presentandi translatum fuerat in monasterium, & eius superiorem, authenticis ingressus, C. de sacrosan. Eccles. cum

ad monasterium de statu regul. Lamb. de iur. patr. p. 1. lib. 2. art. 11. quest. 2. n. 12. Nec inuari potest licentia provincialis, ex pluribus. Primo, quia eius iurisdiclio non poterat excedere fines Regni Castella in Hispaniis, super quibus habebat iurisdictionem, non autem super monasteriis Indiarum, capitulo 2. §. fin. de constitut. in 6. Secundo, quia Generalis ordinis aditus pro obtinenda licentia illam noluit concedere, ideo inferior contra eius voluntatem non potuit eam concedere, capitulo ut nostrum, capitulo ut debitus de appel. Gambar. de authoritat. legati libro sexto numero 708 & Neuiz. consil. 116. numero 11. Tercio, quia cum Didacus usus est dict. facultate, iam expirauerat officium eius, qui licentiam dederat, capitulo presenti de officio leg. in 6. & in hoc fuerunt concordantes omnes domini. Ex alio quoque capite aliqui ex dominis existimabant hanc presentationem inuolidam: nam ex verbis fundationis videtur hoc ius patronatus esse sacerdotale, ideo fuisse necessarium presentare capellanum, vel sacerdotem, vel saltem constitutum in etate tali, ut posset fieri sacerdos. Glo. in cap. ei cuius verb. etate de preb. in sexto & ibi Ioan. And. But. num. 12. Franc. numero 13. Gemin. numero 10. & alij allegati in causa Romana, capellania 14. Nouemb. 1586. coram R. P. D. meo Pamphilo. Quantum ad presentationem nihil fuit resolutum, sed restricta fuit difficultas ceteris reiectis, an presentatio Generalis fuerit in tempore, quod ex eo pendet, an hoc ius patronatus, quando est penes monasterium, sit iudicandum ad hunc effectum Ecclesiasticum, vel laicale. Sed certe visa fundatione istius capellania, ex eius verbis potius apparet esse sacerdotalem actum.

102. Modo ¶ succedit secunda difficultas, an ubi capellania est sacerdotalis actus, vel habitu ex fundatione possit Episcopus, cum consensu patroni, hæredis, seu successoris fundatoris, saltem pro vna vice dispensare, ut provideatur non habenti dictam qualitatem requisitam.

103. Et ¶ loquitur de patrono, hærede, seu successore fundatoris: nam de patrono fundatore clarum videtur posse tollere, & alterare conditiones, seu qualitates tempore fundationis appositas, etiam ex post facto cum consensu Episcopi, ut volumus DD. in c. cum accessissent de cons. ubi Fel. n. 19. & Dec. §. Roch. d. verb. pro eo quod q. 14. n. 30. Lamb. d. q. 7. ar. 23. Prob. ad Monac. in c. ei cui de preb. in 6. n. 23. Azou. in l. 5. tit. 6. lib. 1. Rec. n. 2. & Ioan. Gut. d. cons. 1. nu. 28. saltem si ex iusta causa quando conditiones, vel qualitates essent vitales Ecclesie, Rochus, & Azouedo ibi, & Ioan. Gut. num. 23. ibi.

104. I. Rec. n. 2. & Ioan. Gut. d. cons. 1. nu. 28. saltem si ex iusta causa quando conditiones, vel qualitates essent vitales Ecclesie, Rochus, & Azouedo ibi, & Ioan. Gut. num. 23. ibi.

105. In ¶ qua difficultate prima sententia est, posse Episcopum cum consensu patroni successoris fundatoris pro vna, vel altera vice alterare qualitates, seu conditiones in fundatione requisitas, & dispensare contra ordinationem fundatoris, & sic beneficium, seu capellania provideatur non habenti qualitatem requisitam in fundatione, Imola, & Abbas n. 4. & 5. in d. c. cum accessissent, & ibi Corse. in additione ad Abbazem, verbo vire sine consensu patroni, & in singul. verbo patronus, Fel. ibi, n. 19. Prob. in d. c. ei cui, n. 22. 23. & 24. R. b. f. in praxi 3 p. signature, verbo, nec non iuris patronatus, nu. 46. in com. ordantiis in forma mandati, verbo, pro expressis, vers. 24. Beronius cons. 5. vol. 15. Ferrerius consil. 133. numero 7. & consil. 211. numero 10. Bursarius consil. 185. numero 18. lib. 2. Iacobus Benius de priuilegiis consiliorum priuilegiis, numero 8. Nauarr. consil. 6. de clericis non resid. numero 4. & de oratione c. 3. nu. 73. Cerola d. verbo, beneficium, §. 7. 3. concl. 8. conclusionis

princip. & verbum patronatus, §. 8. 15. dub. Genuen. d. c. 24. nu. 7. & 8. Cech. de Repub. Eccl. d. de benef. c. 1. n. 4. vers. quo vero ad ordinem, En d. Sa verbo beneficium, num. 37. & videtur tenere Pet. de Basso in directorio electionum, cap. 9. 2. p. nu. 4. & §. 5. & fauere Socin. de oblatio. libel. 19. nu. 3. & 4. 2. concl. & est decisio. Crescen. 7. de iure patron. numero 2. ubi dicitur, quod id procedere poterat, quando soli voluntati fundatoris præiudicabatur, ut puta, quod debet esse talis ætatis, conditionis, &c. secus ubi fieret præiudicium certæ personæ, quæ debebat præsentari, &c. Eandem sententiam tenuit Rota in d. Foroluien. capellania, adducta supra, numero 66. & ait communem, & in practica obseruari, Lambert. d. c. quest. 7. artic. 30. Quam ¶ tamen ipse intelligit subsistit aliquali causa, (ut etiam Ferreus, Nauarr. Genuen. & Saluet. etiam sine causa id velit Beronius supra) ex Corseto in dict. c. p. cum accessissent in lectura, & omnibus patronis volentibus, & nisi fundator non solum disposuerit beneficium esse sacerdotale, orlinando presentari sacerdotem, sed etiam ultra processerit, prohibendo, ne alius, quam sacerdos præsentetur, quia dixerit, nolle presentari, nisi sacerdotem, vel volo omnino sacerdotem presentari, &c. Et tradit etiam idē Lambert. d. 1. p. 2. lib. 9. o. ar. 6. & 7. num. 4. & sequitur Cechus de benef. & pensionibus, 12. 21. vers. quo vero ad etatem. Et post hæc Perez de Lara lib. 2. cap. 5. d. n. 28. & Prosper. de Augustino in appendice ad summam Bullarum, 2. p. verbo seruicium capellania, pag. 608. dicit secundum Doctores, posse Episcopum ex causa pro vna vice dispensare: sed an huic potestati sit derogatum per Concilium Tridentinum, sess. 25. cap. 5. de reformat. esse consulendam sanctam congregationem.

Secunda ¶ sententia est opposita, nempe non potest Episcopus cum consensu patroni dispensare etiam pro vna vice contra ordinationem fundatoris, ex Clemen. quia contingit, de rel. domib. ibi: Cum tamen ea, quæ ad certum usum largitione sunt destinata fidelium, ad illum debeant, non ad alium, salua quidem Sedis Apostolicæ auctoritate conuerti. Ita tenet late probans Roch. d. verbo pro eo, quod q. 15. n. 32. & seq. Aymon. Craue. consil. 63. n. 5. & Ioan. Gut. d. consil. 1. nu. 19. qui n. 23. & 24. ait: quod etsi dispensare posset, tamen non procederet, ubi præiudicaretur iuri alicuius tertio quæsito per oppositionem in ad capellania, &c. Et hanc sententiam ait veriorē de iure Decius in d. c. cum accessissent, n. 54. quia tex. in d. Clemen. quia contingit, generaliter loquitur, & non probatur iure, quod in vno casu autoritate Episcopi possint relaxari disposita per fundatorem. Et sequitur, dicens veram opinionem Azouedo sup. qui ait, hac de causa vidisse iam per Cancellariam Pincianam in gradu de fuerça iussum annullari similem prouisionem, de patroni consensu factam contra fundatoris qualitates, &c. quamuis consil. 16. num. 35. contradicat. Et videtur tenere Nauarr. consil. 5. de praben. nu. 2. & Azor 2. p. lib. 6. c. 24. §. 1.

Et ¶ facit pro hac sententia doctrina Gambari, de 108 offi. legati, lib. 9. d. n. 22. usque ad si. ubi tradit, legatū, & Episcopum posse mutare voluntatem piam defunctorum, quando non potest impleri, ut per testatorem dispositum est, ne legatum maneat caducum, ad legem legatam, ubi Barff. de usufr. legato, & c. nos quidem & ibi Abb. & in c. rui nobis de retractam, Alex. consil. 73. volum. 3. De quo etiam Genuen. d. c. 24. d. num. 2. Tamen quando legatum potest impleri, existimat nullam potestatem super his concessam Episcopo, lex

seu legato, cum nihil magis homini debeatur, quam quod ultima eius eogia obseruentur, l. i. C. de sacros. an. Eccles. c. ultima voluntas, 13. quæst. 2. & c.

Facit Teriam doctrina, quam tradit Valdes in tract. de elemos. 13. p. 12. a folio 85. cum Rocho, sup. & verbo, construxit, q. 4. Feli. in c. Ecclesia sancta Maria de consil. ti. 96. Berta de Epis. 4. p. 4. lib. 9. 31. & Mar. Soc. in tract. de obl. libro 19. qui affert limitationes, & l. 6. tit. 4. lib. 4. fori iuzgo, quod relictum ad certum opus pium, non potest in aliud etiam melius commutari, nisi autoritate Papæ, d. Clem. quia contingit, quæ cum indistincte loquatur, debet intelligi, vt nec in toto, nec in parte fieri possit commutatio. Qui tamen male limitat d. Clem. vt procedat in voluntate testatoris iam executâ, secus in non executâ, quam (ait) posse Episcopum alterare, citans Imolam in l. 1. 3. col. ff. de conditio. & institut. & Feli. in c. super his, 2. col. de accus. & Pala. Rub. in repet. Rub. de dona. inter virum, col. 209 §. 47. n. 10. contra quos, & Hippol. singu. 194. Rotam dec. 1122 lib. 3. p. diuers. & Sarm. lib. 1. select. c. 8. n. 24. vers. ex his intelliges, Azene. d. consil. 16. n. 36. tenent Conar. in c. tua, de testam. n. 7. Pinel. in Rub. C. de rescin. vend. l. p. c. 2. n. 19. & nouissime Perez de Lara lib. 1. c. 14. n. 20. qui tamen a. n. 29. & 35. male ait cum Guiliel. Bened. in c. Ramnus, vers. reliquit, a. n. 17. Episcopum non solum ex causâ necessariâ, sed etiam vili, posse facere alterationem, & cõmutationem relictij pij, quod plane est contra dictam Cle. quia cõtingit.

Et hæc secunda sententia de plano procedit, stante sacro Concil. Trid. d. sess. 25. c. 5. de refor. vt per Marc. Ant. Genuen. d. c. 24. n. 10. qui ait notandum, quod hodie potest Concil. Trid. d. c. 5. non potest Episcopus tollere qualitates appositas in fundatione beneficiorum, nec etiam a consensu patroni, vt censuit S. Congregatio, & colligitur ex dict. c. 5. contra notata per Anton. Abb. Imol. & Feli. latissimè in d. c. cum accessissent, dum dicunt, posse pro vna vice Episcopum conferre capellaniam sacerdotalem non facerdoti de consensu hæredis, &c.

Et reuera ita S. Congregatio censuit, vt constat ex declaratione Abulad. 4. sup. adducta num. 99. & ex declarationibus sequentibus super d. c. 5. Concilij, ibi: is non derogetur, nec de consensu patronorum, sed per hoc censetur sublatam esse facultatem huiusmodi, de qua per DD. in c. cum acces. de consil. & ibi Abb. n. 5. Secunda, nec de consensu patronorum potest dispensare cum minore 25. annis ad capellam simplicem obtinendam ad quam ex fundatione est presentandus sacerdos. Quod si in fundatione cautum esset, vt capellanus per seipsum deseruiat, & secus fiat ad denunciationem heredum, Episcopus de alio provideat: at si hæredes non denunciant, respondit Congregatio, spectare ad officium Episcopi providere, nec isto modo capellanum posse percipere fructus, si non per seipsum deseruiert. Tertia, Mediolan. Taurin. Episcopus non potest, etiam accedente consensu patronorum derogare qualitatibus in fundatione beneficij appositis: quia huiusmodi facultas sublatâ est per hoc decretum. Quarta Crenon. Licet de iure communi, vt voluit DD. in c. cum accessisset, de consil. posset episcopus de consensu patronorum conferre beneficium illi, qui non habet ætatem in fundatione requisitam, tamen hodie per hoc decretum prohibitum est.

Et ita etiam tenuit Rota, ex d. decreto Concilij in causa Valentina iuris patronatus, 20. Martij, 1589. coram D. Orano, vt in decis. seq. In erectione beneficij fundator ordinauerat, quod occurrere illius vacatione presentaretur presbyter missam cõtans, facta per Vicarium Metropolitani, sub dij. 22. Nouembris, 1585. ad

presentationem patronorum institutione ad fauorem d. Bertrandi in S. presbyteratus ordine nequaquam constituit, d. Michael Dalmau apud sedem, tanquam deuolutum illud sub datis 13. Augusti, 1586. impetrante, siueque coram me desuper introducta dubitari obtrinit, an gratia sua esset iustificata, Domini affirmatiue resolverunt: nam quod attinet ad caput deuolutionis, clarum est; ex quo Vicarius Metropolitani contra formam electionis beneficij nulliter ad institutionem deuenit, quod dispositio illius fuit ad Metropolitanum deuoluta, c. 2. de concess. præb. Abb. in cap. cum nostris, num. 2. & Imola in c. si de beneficio, de præben. qui cum intra tempus debitorum notitiam huiusmodi defectus habens, collationem intra sex menses facere neglexerit de lit. locum impetrationi apud Sedem, Roman. consil. 361. num. 6. Quod autem nulla fuerit institutio ordinarij, non potest reuocari: nam cum fundator beneficij voluerit presentari presbyterum, qui missam cõtaret, per ista verba visus est respexisse actum presentationis. Itaque necesse fuit, presentatum actum fuisse tunc presbyterum: quia qualitas adiuncta verbo intelligitur, secundum tempus illius, l. in delictis, §. si extraneus, ff. de noxal. Abbas in c. cum in cunctis, §. inferiora, num. 2. & ibi Decius n. 12. de electione. Vnde cessante in D. Bertrando tempore presentationis ista qualitate, presentatio fuit inuvalida, & in consequentiam institutio. Barba. consil. 33. numero 8 lib. 2. Sequitur Lamber. de iure Patro. lib. 2. p. 1. q. 2. ar. 29. cum seq. Roch. de Cur. in ver. honorificum, numero 21. Rebus. in sua praxi, tit. de requisitis ad collationem, n. 35. Quod vero scientiam huiusmodi vacationis, propter nullitatem presentationis, & inde secuta institutionis, d. Metropolitanus habuerit, sine qua alias tempus conferendi illi non currebat, iuxta notata per Innocen. in d. c. 2. de concess. præb. capit. quia diuersitatem, c. licet, de supplenda neglig. Prælat. manifeste patet ex dispensatione, quam super defectu Ordinaris per suum Vicarium ante factam institutionem D. Bertrando concessit: quæ quidem dispensatio, cum repugnet decreto Concilij Triden. cap. 5. sess. 25. nullius fuit momenti, glof. c. cum dilecti, verbo ætate, de lect. Dec. in cap. at si clerici, §. si num. 65. de iudiciis, cum aliis hic per informantes allegatis. Neque præmissis obstat resolutio facta coram R. P. D. meo Pamphilio in vna Roma. capellania: quia illa procedit in casu diuerso, quando scilicet verba fundationis non respiciunt actum presentationis, sed potius illius prosecutionem, vt si fundator dixerit, quod presentetur, qui inter sit diuinus, vel tot missas celebret: nam eo casu sufficit, quod presentatus sit sacerdos habitus, licet non actus, Abbas in d. c. cum in cunctis, §. inferiora Paris. consil. 50. num. 12. & seq. li. 4. cum similib. Circa alias qualitates in impetratione expressas, cessauit omnis difficultas, nam vt bene in facto deducitur gratia in omnibus est verificata: & quoad valorem beneficij obtenti, cum sufficiat talis qualis probatio, testes deponentes de auditu visi fuerunt dominis sufficientes.

Et ita idem videtur antea tenuisse Rota in vna Toletana capellania, 34. Februarij, 1583. coram D. Robustorio, quæ sic ait: Fuit resolutum, quod sententia de partibus est confirmanda, cum sit iusta: nam ex fundatione apparet, quod consanguineus, qui est presentandus, saltem debet esse in ætate legitima presbyteratus, & sic habilis habitus ad suscipiendos infra annu sacros ordines presbyteratus, vt clare colligitur ex fundatione, & bene deducunt informantes. Vnde cum Rodericus sit consanguineus & presbyter, Petrus vero non sit in ætate legitima, vt possit suscipere presbyteratum infra annum, præferendus est Rodericus, & habendus, ac si ipse, & non Petrus habendus.

beret qualitates requisitas, vt per allegatos Caslado, & Sarnen. reg. de nō tollendo, n. 11. in terminis nostris. Nō obstat testis, q. mētio fundatoris erat; vt Petrus haberet hanc capellaniam: quia intelligitur, quando haberet qualitates requisitas, cum peruisset ad etatem requisitam, vt concordetur fundatio cum ista voluntate, ne inducatur correctio. Nō obstat, quod dicitur de dispensatione Ordinarij: quia posset forsan intrare, vbi Ordinarius posset dispensare, quod non intrat hic.

Vnde in concilio Provinciali Mediol. §. 3. tit. quā ad beneficij collationem attinent, sic statuitur: Si capellania etiam simplex, aliud ve beneficium, etiam iuris patronatus, ex præscepto erectionis, fundationis ve, aut alterius constitutionis certum ordinum, aut alias conditiones requirit in eo, de quo vel collationis, vel institutionis, vel alio nomine providendum est illud beneficium, ne episcopus deinceps, etiam patronorū cōsensu permittat, concedat, vt quisquam sine Sedis Apostolicæ dispensatione illud beneficium assequatur, qui vere eo ordine non sit initiatus: quamuis etate congrua sit pro illo ordine suscipiendo. Neque qui aliis conditionibus prædictis non sit, & quas illa, vel erectio, vel fundatio, vel constitutio requirit. Quod decretum planè sumptum est ex d. decreto Concilij, & declarationibus sanctæ congregationis.

Tertia difficultas est, an per clausulas generales derogatorias, in literis Apostolicis positas, nō obstantibus statutis, &c. censeatur derogatum fundationi, & ordinationi sacerdotum actu requirenti. In qua dicendum est, per dictas clausulas cēseri derogata, seu dilata statuta Ecclesiarum etiam confirmata, sacerdotum actu requirentia: ita quod per ea possit quis huiusmodi beneficium consequi, licet non sit sacerdos, dummodo sit etatis legitimæ ad sacerdotium, Rota decis. 41. de concess. præb. in antiquis, & 1. de præbendis, alias 3. in nouis, Abbas in c. cum in cunctis, §. in feruore, n. 11. de elect. Francus in c. si pro clericis, &c. ei cui, n. 5. de præben. in 6. Felin. in c. nonnulli, n. 23. & 24. de præscr. & in tractatu, quando luerit Apostolica, ampliatione 7. n. 7. Staphil. de literis gratis, in de vi & effect. clausularum, §. de clausulis non obstantibus. Lamber. d. 9. 7. ar. 29. n. 3. Caputaqu. deci. 127. n. 2. p. 1. & 257. lib. 1. & in manuscript. Azor. 2. p. lib. 6. c. 8. q. 15. Non tamen per eas cēsetur derogatum fundationis testatoris sacerdotum actu requirenti, Rota, Abbas, Frā. cui, Felin. Staphil. & Lamber. & Azor ibi, & Rota in d. Foroliuen. capellania supra adducta, n. 66. Quidquid dicat González glof. 5. n. 106.

Quod Collector d. decis. 1. intelligit in fundatione laici, secus, si clerici, cui Papa vult, & potest leuius præiudicare. Et sequuntur Abbas, Francus Staphil. & Lamber. & Azor ibi. At Felin. supra idem etiam ait in fundatione clerici, vt per dictas clausulas non censeatur illi derogatum, nec modis, conditionibus, & ordinationibus per clericum in fundatione appositis, cum Ancharano conf. 16. Quod mihi magis placeat, nam fundatio etiam clerici est multum fauorabilis, nec ei debet cēseri derogatum nisi de ea fiat expressa mentio maxime, quia fundatio, seu ordinatio in fundatione posita, non solet dici statutum, & sic in derogatione statutorum non venit. Et facit, quod supra dictum est 4. p. c. 3. a n. 73. Id tamen habet specialē fundatio laici, cum non censeatur ei derogatum, etiam si in clausulis derogatoriis dicatur etiam, Non obstantibus fundationibus, &c. Quæ verba de fundationibus clericorum intelligenda erunt, & non laicorū: am ad derogationem fundationis laici oportet, nōdē expresse & in indiuiduo fiat derogatio, & non qu

per clausulas generales, & prægnantes, Caputaqu. decis. 122. par. 1.

Aduertendum t̄ vero est, quod in literis Apostolicis, & grātis de beneficiis vacantibus non solet poni derogatio statutorum Ecclesiæ, nisi in beneficiis, & præbendis Ecclesiarum Cathedralium, seu collegiarum, in quibus additur, ac dictæ Ecclesiæ, &c. statutis, & consuetudinibus. Vnde in aliis beneficiis quibus non ponitur derogatio statutorum, non intrabit doctrina de qua supra n. 118.

Sed t̄ est alia quarta difficultas. Esto Ordinarius nullo modo possit alterare condiciones, vel qualitates possibiles annexas beneficio ex fundatione, an possit eas mutare, quando redditus ipsius beneficij essent impotētes, seu insufficientes ad illa, v. g. beneficium est oneratum certo numero missarum, postea reperitur, quod fructus non sunt sufficientes, vel quod sunt dimiauti, an possit illas missas moderari, & reducere ad minorem numerum, iuxta quantitatem reddituum beneficij. In qua difficultate DD. docent, Episcopum id posse facere cum consensu patroni, aut etiam eo inuito, si vocatus nolit consentire, ad d. c. nos quidem, & ibi DD. de testam. & d. l. legatum ff. de usufruct. lega. ita Felin. in d. c. cum access. de cōstit. n. 19. vbi dicit, quod cessantibus redditibus, cessare debet ordinatio testatoris, & Roch. a verbo, pro eo quod de diocesani consensu. q. 15. & Lamber. lib. 3. q. 6. ar. 4. Perez de Lara lib. 1. c. 15. d. n. 6. & Azor. 2. p. lib. 6. cap. 24. q. 6.

Vnde videtur, quod si aliqua capellania esset fundata cū obligatione residentie personalis, cuius fructus essent aded dimiauti, vt non essent sufficientes, & proportionabiles tali oneri, posset Ordinarius tollere obligationem residentie: ita quod per substitutum posset illi deferui, maxime, si non reperiretur qui eam vellet cum eo onere residentie personalis, ibi melius videretur tollere residentiam personalem, quam reducere missas in casu, quo vnum, aut alterum esset faciendum.

Sed t̄ obstat Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 4. 3. Ex quo videtur, Episcopum id non posse facere, nisi in synodo diocesana.

Ad hoc Nauar. in manu. c. 25. n. 138. ait, quod illud decretum videtur ius nouum quoad Abbates, & Generales ordinum, sed non quoad Episcopos, qui argum. cap. cum accessissent, &c. ex parte, de constitutio. & eis adnotatorum, possunt hoc facere etiam sine synodo iure antiquo, quod non videtur per hoc sublatum, cum fuisset additum ad augendum, argum. cap. fin. de verbo sig. Hæc Nauar.

Henriquez t̄ verò in Summa lib. 9. 22. §. 6. ait, d. de cretum procedere in commutatione, seu reductione annuierfariorum, seu missarum dotatarum: in qua eget Episcopus synodi consilio, iuxta Concil. ibi: Sed vt onera dicendi missas in beneficio, & capellania collata temperet Episcopus, non egere synodi congregatæ consensu, vt tenent recentiores, Consulti. & sequitur P. Ledesma in summa de sacramento Euch. capitulo 18. circa 16. concl. ad fi. & Man. Rodr. quæstionum regul. 1. tomo, q. 43. art. 13. Qui t̄ tamen cum Nauar. supra ait, posse Episcopum absque synodo annuierfaria commutare iure communi, quo d. non videtur sublatum per Concilium, vt dictum est,

In hoc t̄ dico primò, verum esse, quod Concilium ibi non loquitur de missis impositis beneficio, seu capellaniam in fundatione, seu alias (& sic tanquam casus omisus relinquitur dispositioni iuris communis,

munis, commodissimè ff. de lib. & post. sed de missis & annuerialis relictis in aliqua Ecclesia vulgo, donationes, ut patet ex verbis ipsius Concilij, & censuit sancta Congregatio, ut in sequentibus declarationibus super d. decreto. Prima, hoc decretum locum non habet in obligationibus missarum, quæ impositæ sunt capellis erectis in titulum, siue ex prima dispositione testatoris, siue alia quacunque. Secunda, ex hoc decreto non competit Episcopo facultas diminuendi onus a testatore impositum heredibus, pro certis missis, & annuerialibus celebrandis, elemosynasque erogandis pauperibus, propter causas, de quibus hic, neque in oñeribus similiter impositis beneficiis in fundatione beneficiorum, si fructus beneficiorum non sufficiant dictis oneribus supportandis. Tertia, neque habere locum censuit Congregatio hoc decretum in reducendis elemosynis, & quatenus faciendæ esset reductio ab habente potestatem potius elemosynas reduci debere, quam missas, vel annuerialias quando a testatore fuissent relictæ, & missæ, & annuerialia, & elemosynæ. Quarta, caput hoc intelligendum est de missis tantum, non de aliis suffragiis, nec de missis impositis in fundatione, sed de relictis a testatoribus habet locum etiam in reductione officiorum pro defunctis. Quinta, Archiepiscopo Neapolitano Congregatio Concilij censuit decretum Concilij sess. 25. c. 4. in sacrorum etiam annuerialium reductione locum habere. Et refert Man. Rodr. supra dicens, congregationem respondisse, hanc taxationem esse intelligendam de missis tantum, & non de aliis suffragiis, nec de missis in fundatione positis, sed pro alia causa a testatoribus relictis. Qui etiam ait, esse aduertendum, quod huiusmodi facultas Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus concessa intelligitur tantum de onere missarum ante Concil. Trident. imposito, sicut ita fuisse responsum ab Illustrissimis Cardinalibus S. Congregationis anno Domini 1573. testatur Parasellus in tract. privilegiorum, fol. 232. (quod mihi non videtur certum, nec conforme Concilio, & forte fuit sibi priuatum responsum) Et refert Ledesma supra, & tradit Mar. Anto. Genueu. 424. n. 9. Vbi t. dicit quod circa illum textum Concilij sancta congregatio declarauit, quod sufficit, si in momento fiat commemoratio pro defunctis, pro quibus erant dicende missæ reductæ. Item, quod loquitur de missis relictis a fidelibus, & procedit etiam in reductione officiorum defunctorum, non tamen in aliis suffragiis, nec in missis impositis in fundatione beneficij.

Dico t. secundo, quod in reductione dictarum missarum, & annuerialium de quibus Concil. loquitur, seruanda videtur forma Concilij, ita, quod Episcopus non possit eam facere sine synodo: nam esto ante Concil. id posset, tamen cum Concilium ibi præferbat istam formam, non est ab ea recedendum. Quidquid dicant Nauar. & Man. Rodrig. supra.

Vnde stante Concilio, non videtur valere constitutio synodalis Salmantina, quæ refert Henriquez supra, quæ facultas hæc annuerialia commutandi committitur Episcopo cum consilio Capituli, capitulo quod super his, de maiorat. & obed. Nec synodus diocelana, cuius consilium, & industriam in hac re requirit Concilium, potest id aliis committere, maxime generali, & in communi. Verum t. est tamen, quod in aliquibus Episcopatibus, ut in hoc Abulensi, non est vsu receptum, dict. decretum Concilij, semper enim sunt sine synodo reductiones, non solum missarum capellaniarum, sed etiam annuerialium, & dotationum Ecclesiarum: & sic vbi non

est receptum dictum decretum, procedet opinio Nauar. & Man. Rodr. supra, iuxta adducta infra. 11. p. cap. 5. num. 150. Probabile t. enim videtur quod stylus saltim decennalis valeat contra legem etiam Canonica, ab initio non receptam, sicut stylus iudicis præscriptus spatio 40. annorum valet contrarius, ab initio receptum, Rochus in Rubrica de consue. numero 27.

Pro t. complemento huius capituli restat videre, quomodo probetur clericatus, qui cum sit qualitas extrinseca, non præsumitur, Innoc. in cap. super his, de accus. Fel. n. 2. & alii in c. si. de præsum. & Corraf. 3. p. c. 1. numer. 4. Et t. dicendum est probari, non solum literis testimonialibus Episcopi, seu titulo ordinum, l. si qua C. de Episc. & cler. sed etiam testibus, cap. 1. & 2. de cleric. peregr. Corraf. ibi, & Prob. ad Monach. in c. 1. de tempo. ord. in 6. nu. 12. Farin. in praxi crim. 1. p. q. 8. num. 40. & 41. post Guido. Papam, decis. 474. Etiam t. de publica voce, & fama: Nam ad probandum clericatum sufficit probatio de communis reputatione & fama, Rota dec. 4. & 14. de probatio. in antiqu. Sarnen. in regu. de annal. q. 58. Pontanus de spolio lib. 2. numero 179. Caputaquen. decis. 277. numer. 8. p. 1. Mohed. decis. 21. num. 3. de renun. c. his sane, dec. 26. in manuscript. Rota decis. 1163. numer. 5. lib. 3. p. diuersor. & decis. 139. eod. lib. de qua supra, num. 12. & in Hispan. & Corraf. ben. beneficiorum, 2. & 16. l. 1. 1597. coram D. Gipsio supra relata, c. præced. cap. 4. num. 19. & in aliis pluribus causis. Et facit decisio Agidij 113. & 114. quam secuta est Rota in vna Legionen. Presumptionum, 27. Nouemb. 1592. coram D. Pamphilio supra adducta, d. c. 4. ad si. & alibi sæpe, & probatur per argumenta, & indicia, seu coniecturas Boer. decis. 171. num. 25. Anton. Gabr. concl. 1. de testibus numero 69. Mascari. de prob. concl. 305. numero 5. & Parian. eod. tract. libro 2. cap. 34. num. 70. Et per semiplenas, vel leues probationes probatur, Mandos. reg. 18. q. 11. numero 10. Et t. ita seruat Rota in possessorio & petitorio, ut per Guidobon. decisio. 132. seu 133. in manuscriptis, Rota decis. 8. de causa poss. in antiquis, Flam. Paris. de resig. benef. lib. 4. q. 2. numero 74. Quidquid t. velit Rebuffus in praxi, in. de for. ma literarum consue. numero 26. & Mascari. de probat. concl. 204. numero 18. & 19. & Farin. dist. 9. 8. num. 44. & obseruantia Rotæ per eum adducta procedit in clericatu illegitimi, ut patet ex allegatis per eum. Et t. quamuis idem Rebuff. de nominatio. q. 22. numero 13. Añ. de antiqu. 3. p. sectio. vidimus in genere, numero 33. & cons. 13. 4. numero 40. Boer. decis. 171. numero 13. & Menoch. de præsump. libro 6. præsum. 76. numero 23. Farin. d. num. 44. & Perez de Lara lib. 2. c. 5. num. 6. post Bal. in c. duarum. 1. de elect. dicant, quasi possessionem clericatus non prædesse in agente, ut sibi adiudicetur beneficium, & longam quasi possessionem, ac bonam famam clerici requiratur. Pacta supra. a numero 46.

Limitatur t. tamen prædicta doctrina, ut non procedat in materia obiectus, Rota decis. 2. de probatio. in antiqu. & Guidobon. vbi supra. Aut t. vbi præsumptio est contra aliquem, puta, quia est illegitimus, qui debet probare suum clericatum per literas, Guidobon. ibi, Et facit decisio Caputaquen. 227. num. 10. Tunc enim sufficit communis reputatio. Sarnen. supra Put. decis. 379. nu. 1. lib. 1. Rota decis. 26. libro 2. p. 3. diuersorum, Mando, de signatura gratia. titulo de promiss. vers. clericatus, vbi ait, quod clericatus illegitimus, ex Rotæ obseruantia non probatur per communem famam, & reputationem, per cons. Cornet. 91. libro primo Pontanus supra Mascari. concl. 305. in decimo tertio Nisi pro-

- b. et dispensatio, *Rota dec. 129. li. 3. p. 3. diuersorum*,
¹⁴⁶ *Papaz. in additio. ad Rotā, dec. 2. de filius presbyterorum*
¹⁴⁷ *in nouis, n. 13. Pontanus. supra. Quæ non probatur per*
narratiuum literarū ordinarij, Verallius decisione 128.
lib. 2. in manuscrip.
¹⁴⁸ Vnde videtur, quod constando de dispensatione
 clericatus illegitimi, probatur per communem repu-
 tationem, sicut clericatus legitimi. Nam eadem vide-
 tur ratio in illo data dispensatione, & habilitatione,
 ac in legitimo. Pro quo facit decisio in causa Cata-
 gurrana de Zalduende. 9. Decemb. 1588. coram D.
¹⁴⁹ Seraphino. *Vbi fuit resolutum, iniustas esse senten-*
tias prohibentes concursus filij naturalis dispensati cū
alijs legitimis ad beneficium, & cum admittentes in de-
fectum filiorum patrimonialium ex legitimo matrimo-
nio natorum tantum propter defectum natalium, quia
dispensatio eum fecerat habilem. Specu. de dispen. §.
postremo, post princip. Nec inter istos fieri debet dis-
ferentia, Bald. in l. liberos. C. de collat. Bero. conf. 5.
n. 25. lib. 1. Nec concursus impeditur. Lamber. lib. 2. 3. p.
q. 5. ar. 15.
¹⁵⁰ Et ita constando de dispensatione ad clericatum
 poterit procedere, quod ait dec. Rotæ in causa Bur-
 gen. pensionis 19. Februa. 1596. coram D. Blancheto,
supra relata, p. c. 5. nu. 117. Nempe, In illegitimo cleri-
catum probari ex communi reputatione fuisse resolutum
coram Oradino in Tarvisina pensionis, 13. Decembris
1571.
¹⁵¹ Quamuis tamen dec. 780. lib. 3. p. 3. diuersorum dicitur
 quod illegitimus debet probare, secum dispensatum
 fuisse, & ulterius clericatum per literas, non reputa-
 tionem. Præterea, tamen concurrentibus aliquibus conie-
 cturis, cum fama probatur clericatus illegitimi, *Rota*
d. dec. 126. lib. 2. p. 3. diuers. Papaz. d. nu. 13. Mascari. d.
¹⁵² *conclu. 305. numero 12. Et tamen in vna Barchinonen. præ-*
posituræ, de anno 1550. voluerunt Domini, quod in
iudicio possessorio restitutionis sufficeret illegitimo
probare clericatum per reputationem, & quod actor
illegitimus non tenetur dare literas sui clericatus, vi
¹⁵³ *per Guidobon. ubi sup. Probatur tamen clericatus v-*
nico teste, Bal. & Fel. in cap. licet vniuersis, de testibus
ad fil. Iason in repe. leg. adm. nendi, ff. de iure iur. numero
198. Boer. dist. dec. 171. Per. Gerar. sing. 49. Rebuff. de
nominatio. q. 22. numero 14. Corras. d. c. 7. n. 5. Mandos.
regu. 18. q. 11. num. 10. Mohed. dist. dec. 21. de renun. nu-
mero 3. & Guidobon. dist. dec. 132. Et reddunt ratio-
nem, quia iste actus de se, & sui natura nemini prin-
cipaliter præiudicat. Et, ut ait Flam. Paris. d. lib. 4. q.
2. numero 69. inspicitur initium, & tempus ordinis
collati, non beneficium, aut pensio, de quo postea li-
tigatur. Vnde tamen ista probatio sufficeret etiam in iu-
¹⁵⁴ *dicio, quando lis esset super beneficio. Sicut etiam*
sufficit probatio per communem reputationem quæ
etiam est semiplena, ut dictum est. Quamuis tamen con-
¹⁵⁵ *trarium in hoc teneat Rebuff. in praxi d. iit. de forma*
literarum tōsuræ, n. 24. & de nominatio. q. 14. n. 54. alias
32. & Mascari. concl. 303. a. n. 4. Anto. Gab. concl. 1. de
testib. n. 70. Pacia. d. li. 2. c. 34. num. 64. Quibus consonat
Cou. pract. c. 33. numer. 3. quem sequitur Iacob. de Graf. in
decis. aureis casuum conscient. libro 4. c. 18. num. 155. &
Farin. d. q. 8. n. 43. & in tract. de testibus q. 63. numer. 27.
& seq. quos vide, & Menoc. de præsum. libro 6. præs. u.
¹⁵⁶ *66. Et si solo sigillo Episcopi recognito probatur cle-*
ricatus etiam collatus non subdito, Mohed. d. dec. 1.
21. de renun. quamuis contra Mascari. concl. 305. nume-
¹⁵⁷ *ro 2. Sed tamen est difficultas, an probetur clericatus per*
¹⁵⁸ *literas, seu ostensionem superiorum ordinum, puta,*
sacerdotij, seu diaconatus, &c. Et tamen non probari, nec

fatis esse ostendere literas sacerdotij, tenent Rebuff.
 d. tit. de forma literarum tonsuræ, n. 28. Corras. d. c. 1.
 n. 5. Aymon. conf. 134. n. 45. Ferretus cons. 354. num. 8.
 Mascari. concl. 304. a. n. 13. & concl. 1145. a. n. 6. & Meno-
 ch. dist. li. 6. præsump. 76. n. 3. Pacian. su. n. 42. post Ge-
 min. conf. 91. & allegant Bart. in l. illud. ff. de acquir. he-
 red. Et reddunt rationem, quia per saltum posset esse
 promotus; quo casu non valet prouisio ei facta de
 beneficio. Præpos. in c. sollicitudo, 32. dist. & Corras. d.
 c. 1. ad fin. Nam tamen per saltum promotus est irregula-
 ris, cap. 1. vbi Doctores de clerico per saltum promotus
 Concil. Trident. sessione 23. de reformatione, c. 14. in fi-
 ne, Spec. tit. de dispensatione. §. iuxta, sub num. 13. Villa-
 diego de irregularitate, c. 8. de clerico per saltum pro-
 moto, Bernard. Diaz, & Salzedo in praxi, c. 24. Nauar.
 c. 27. n. 242. & Ferretus d. conf. 354. num. 8. Maiolus
 de irregul. li. 4. c. 12. Vgolin. eodem tract. c. 38. §. 1. num. 1.
 Cerola in praxi Episcopali, 2. par. verbo irregularitas,
 §. 3. Ludou. Lopez instructor. conscientia, 2. tom. 2. par.
 c. 29. Pet. Ledelma in summ. de sacram. ordinis, cap. 60.
 8. conclusionem, 2. difficultate, Vgolin. in Espejo de Curas,
 c. 12. n. 224. & sic intraret doctrina, de qua infra, c. 11.
 num. 2. quod collatio irregulari facta est nulla. Quam-
 uis tamen Toletus in Summa lib. 1. c. 71. & Suarez 5. tom. de
 censuris, disp. 31. sect. 1. a. num. 44. & Auila de censu-
 ris, 7. par. disp. 9. dub. 2. cum alijs doceant, istam non
 esse irregularitatem, sed suspensionem, sed & Nauar.
 c. 25. n. 71. & conf. 1. de sacramentis non iterum, num. 11. &
 Sayrus de censuris lib. 4. c. 14. n. 26. qui tamen li. 7. c.
 10. num. 39. eum dicit irregularem; seu suspensum.
 Quod tamen ad propositum parum refert: nam et-
 iam collatio suspensio facta, est nulla, ut infra dicitur
 cap. 14.

Non tamen tamen est irregularis per saltum promotus
 respectu ordinum inferiorum, quos legitime susce-
 perat: nam ab usu eorum non est suspensus, ut appa-
 ret ex d. c. 1. & d. c. sollicitudo, 32. distinctione, & tenet
 Enriq. in Summa lib. 14. c. 6. nu. 3. & sentit Syluester
 ver. irregularitas, §. 11. & Abbas d. c. 1. ultimo notabilis,
 dicens, quod ordinatus præpositus non potest sine
 dispensatione administrare in ordine sic suscepto: &
 nouissime docet Suarez d. disp. 31. sect. 1. n. 48. & Auila
 ubi supra.

Vnde quod tamen dictum est, non valere prouisionem
 beneficii ei factam, non procedet in prouisione be-
 neficii, quod non requirit alium ordinem præter il-
 los inferiores, quos legitime suscepit, ut alias in si-
 mili docet Suar. sup. disp. 40. sect. 3. n. 38. dicens, quando
 irregularitas non est totalis, sed respectu alicuius ac-
 tus, aut temporis, tunc non reddere clericum inca-
 pacem cuiuscunque beneficii, sed tantum illius, quod
 habet annexam obligationem tali irregularitati re-
 pugnantem. quia cum hæc prohibitio nascatur ex
 prohibitione circa exercitium ordinis, non potest
 amplius extendi, quam illa ex qua nascitur: & id pro-
 cedere non solum in irregularitate sine peccato con-
 tracta, ut ait Nau. d. c. 27. n. 252. sed etiam in alia: nam
 ratio facta generaliter probat, si culpa non obstante
 talis irregularitas non impedit omnem actum ordi-
 nis, sed aliquem, ut in casu c. 2. de clerico non ordina-
 to ministrante.

Contrarium tamen in proposito difficultate,
 nempe quod ad probationem clericatus, & mino-
 rum ordinum, satis sit probare, & ostendere maiores,
 tenet Didac. Per. in l. i. tit. 8. lib. 5. ord. & Salz. in prax.
 Bern. Diaz. c. 24. lit. A. qui ait non dubitare hanc o-
 pinionem esse communiter receptam; Put. dec. 144. lib. 2.
 n. 5. Vbi tamen fuit resolutum in vna Conchen. paroch. quod.

clericatus sufficienter probaretur per ostensionem quatuor minorum, in quibus Episcopus promouens narrabat eum per primum ad clericalem tonsuram promotum, quia probatis maioribus probantur minores, ex Bald. in l. si solennibus. C. de fide instr. nu. 1. Maxime ubi illa narratio sit a persona fide digna. Innoc. in c. 1. circa fi. de cler. peregrin. &c. Et in vna Leodien. canonizatione 7. Decemb. 1389. coram D. Pamphilio fuit dictum, non posse dubitari de clericatu stante susceptione maiorum ordinum, ad nos per Felin. in cap. super his de accus. Put. d. decis. 144. & fuisse dictum in causa Meten. canonica. 25. Junij 1584. coram D. Vicecomite, &c. Et in Bonon. canonizatione de anno 1591. coram D. Pamphilio, de qua infra n. p. c. 1. nu. 70. fuit resolutum, clericatum probari ex literis ostiariatus, quia cum non presumatur ordinatus per salum, ideo, &c. præsorsum cum agatur de clericatu incidenter, & per literas ordinatis dicentis se ordinasse de licentia ordinarii sufficienter dici constare de tali licentia, præsorsum cum sint ordines celebrati in Ecclesia cathedrali publice, ut fuit consideratum coram D. Seraphino in causa Neapolitana canonizatione, & dec. 87. Cæsaris de Grassis, &c. Et idem fuit resolutum coram eodem D. Pamphilio in vna Burgen. beneficij de Portugaleti 13. Nouemb. 1595. nempe ex literis subdiaconatus probari clericatum, cum regulariter non presumatur quis per salum promotus. Put. d. dec. 149. in fin. lib. 2. quod sine difficultate procedit, quando ordinarius est discretus, & prudens, taliter, quod nisi sibi de præcedentibus ordinibus constisset verisimiliter, sequentes non contulisset, ut fuit resolutum in A. Bonon. canonizatione 24. Maij 1599. coram D. Pamphilio, & habilitatem ad beneficium simplex constare, quia ratione censendus est, qui alias ad sacrum subdiaconatum fuit approbatus, cap. accepimus de atate & qualitate, ut in causa Calagur. portionis de Anaritis 27. Jan. 1576. coram Laurentiano Caputaquen. 367. parte. secunda.

Et procedit etiam in clericatu illegitimi, ut in v. Astoricens. parochialis S. Brixiani, quæ habetur decis. 124. li. 2. p. 3. diuers. vbi fuit resolutum, Quod clericatus illegitimi probatur per literas diaconatus, vbi enim dicitur per literas Decani, debet dicere per literas diaconatus, Etiam si non fuerit promotus à proprio Episcopo, sed per alium dicentem habere facultatem à proprio Episcopo, sequuntur Pap. supra n. 14. & Masc. d. concl. 305. num. 3.

Bartolus tamen in dicta lege illud solum dicit, quod si probat, quod aliquis sit ordinatus sacerdos, non sequitur de necessitate, quod alij ordines præcesserunt: non tamen negat, quod ita sit præsumendum.

Et licentia proprii Episcopi probatur sola assertionem ordinantis, Oldra. conf. 215. num. 9. Felin. in cap. Albericus sub num. 4. de testibus. Put. dec. 359. lib. 1. & 407. lib. 2. Mohedanus d. dec. 21. num. 3. de remittia. Rota in dict. Bononien. canonizatione. Flamin. Paris. qui alias decisiones refert supra à n. 66. & Ioan. Gutier. can. q. li. 2. c. 17. n. 30.

CAP. II.

De Legitimitate.

SYMMARIA.

Oportet etiam promouendos ad beneficia legitimos esse, ex legitimo matrimonio: nam illegitimi inhabiles sunt

ad Ecclesiastica beneficia, cum nec ad ordines, nec ad clericatum admittantur n. 1.

Verba Concilij Tridentini de ordinandorum natalibus & genere, iuxta ius antiquum intelligenda sunt, & per ea Concilium voluit excludere illegitimos filios, aut nepotes hæreticorum, & seruos, ac neophytos, num. 2. Nam Concilium ibi non intendit corrigere aut alterare iura antiqua circa qualitates promouendorum, nu. 3. & numero 4. adducitur declaratio S. Congregationis.

De illegitimorum inhabilitate ad ordines & beneficia, seu irregularitate, qui sunt videndi, n. 5.

An expositi, quorum parentes ignorantur, sint pro legitimis, an pro illegitimis habendi, nu. 6. & 7. ponitur prima sententia habendos esse pro legitimis, & posse absque dispensatione promoueri, & n. 8. secunda sententia contraria, cuius ratio ponitur, n. 9. Et magis placet, n. 10. & ea admittitur, non potest Episcopus cum eis dispensare. Posset prima sententia post factum admitti propter auctoritatem eam tenentium, numero vndecimo.

Alia ratio pro secunda sententia adducitur, quod in dubiis pars est eligenda, n. 12. Quæ regula vera est, intelligitur quæ & procedit generaliter quoad hoc, ut in dubio debeat quis à faciendo abstinere, non tamen ut debeat spoliari re possessa, vel facere voti postpositum, de cuius obligatione non constat, n. 13. Nam tunc videtur alia regula, quod in dubio, & pari causa, melior est conditio possidentis, quæ procedit non solum in materia iustitiæ, sed etiam aliarum virtutum, numero 14.

Pro ista distinctione facit axioma, quod turpius est, &c. n. 15.

Vnde in dubio voti & præcepti distinguendum est inter negativum de non faciendo, quod est seruandum, & affirmativum de faciendo, quod non obliget, & nu. 16. Et inde etiam procedet distinctio inquisitioni, verum de sententia excomm. de qua late agunt re-lati, n. 117.

Ideo in dubio non solum homicidij, sed etiam alterius cuiuscunque facti, ob quod incurritur irregularitas, censeri debet quis irregularis ad effectum abstinendi, & cessandi ab officio irregularibus prohibito, etiam in foro exteriori, post factam diligentiam, ut in ca. ad audientiam, & capit. significasti de homicidio, quæ nonnulli non inducunt, non vero ut debeat spoliari beneficio, &c. n. 18.

Et idem videtur in dubio iuris, vbi quis dubitat, an suo delicto sit imposita pena irregularitatis, anequam fiat diligentia, & examen in iure, & etiam post, dum manet dubius: quamvis vbi dubium esset apud omnes, aut in aliquo casu sit iure imposita irregularitas, tunc non esset quis censendus irregularis, numer. 21. & 22.

In hac materia dubij reprobantur, quædam dicta Reuelli. Tho. Sanchez, & Suarez, numer. 23. & 24. & Salus n. 25.

Licet prædicta ita sint, non tamen videntur applicanda in proposito de filiis expositis, in quo si dubium esset æquale, aut fere, ob fauorem prolis melior, & benignior pars esset sumenda: & ideo censentur Christiani antiqui, & ex puro sanguine, &c. n. 26. De quadam bulla Gregorij X IV. circa hoc allegata per Enriquez, numer. 217.

Prædicta doctrina de inhabilitate illegitimorum fallit primo, vbi per sequens matrimonium fuerint legitimitati: nam filij illegitimi naturales efficiuntur quoad omnia, præter Cardinalatum, vere legitimi per subsequens matrimonium, n. 28. etiam sine instrumentis dotalibus